

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

4 mei 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van de kwaliteitsdecreten

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over eerstelijns telefonische hulpverlening en 24 uren-permanentie

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het "Huis van de Rechten en Gelijke Kansen van Mensen met een Handicap"

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de betekenis van het rapport van dr. Jan Peers over "gezondheidszorg in België. Uitdagingen en opportuniteiten"

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van het decreet op de buitenlandse adoptie

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de oprichting van bemiddelingsdiensten rond omgangsregeling met kinderen in het kader van een echtscheiding

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de begeleiding en de behandeling van daders van seksueel misbruik in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid van Kessel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de wijkgezondheidscentra

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 4 mei 2000

VOORZITTER : Mevrouw Patricia Ceysens

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.05 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van de kwaliteitsdecreten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van de kwaliteitsdecreten.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Sommigen onder ons waren tijdens de vorige zittingsperiode nauw betrokken bij de twee decreten over de kwaliteitsbevordering in de welzijns- en de gezondheidsvoorzieningen. Deze twee decreten hebben duidelijk een verschillend karakter. Dat zal wel te maken hebben met de karakters van de respectieve ministers, maar ook met het feit dat we voor welzijn volledig bevoegd zijn en voor de gezondheidszorg niet. Kwalitatieve doelstellingen in de welzijnssector zijn ook vaak van een andere aard dan in de gezondheidsinstellingen. Het is een goede optie van de minister om te streven naar één decreet. Ze zou in elk geval de weg uitstippelen naar een soort van convergentie.

Reeds tijdens de vorige regeerperiode werden beide decreten geoperationaliseerd. Hoe ver staat het met de uitvoering ? Met welke sectoren werden er protocollen afgesloten ? Waar is dat eventueel nog niet gebeurd ?

De gezondheidsvoorzieningen moesten op een bepaald moment dossiers indienen over de opgelegde doelstellingen. De realisatie van die doelstellingen moest worden uitgeschreven in een uitgebreid ver-

slag, dat werd overgemaakt aan de diensten van de minister. In welke mate werden deze verslagen al verwerkt ? Welke lessen heeft men daaruit kunnen trekken, dit in het licht van uw ambitie ? Er is immers ook feedback nodig, los van de vraag welke nieuwe doelen kunnen worden vooropgesteld.

Heeft er al een evaluatie plaatsgevonden ? Hoever staat het daar dan mee ? Wat zijn eventueel de conclusies ? Zo niet, zal er dan een evaluatie plaatsvinden ? Zullen we de gelegenheid krijgen om met u van gedachten te wisselen over de conclusies ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, gezien de tijdsdruk zal ik u de nota overhandigen over de concrete stand van zaken in de verschillende sectoren, zodat u kunt volgen in welke fase we in elke sector zitten.

Algemeen gesproken zijn we momenteel bezig met de uitvoering van beide kwaliteitsdecreten. We houden daarbij rekening met de concrete dynamiek van de sector. Daarom kregen enkele sectoren uitstel, naar aanleiding van het decreet bij de begroting. We hebben geprobeerd om de dynamiek die zo een kwaliteitsdecreet in de sector nodig heeft, centraal te stellen.

Zo heeft het bijvoorbeeld geen zin om op het moment dat de centra voor geestelijke gezondheidszorg bezig zijn met fusies, de nog autonome centra te vragen om een kwaliteitsproces op gang te brengen. We wachten tot na de fusies, en brengen dan een dynamisch proces op gang in de gefuseerde centra.

Hetzelfde geldt voor de kinderopvang, waar we evolueren naar een enveloppesysteem. We wachten tot de krijtlijnen zijn getrokken, om dan het hele dynamische proces van het kwaliteitsdecreet op

Vogels

gang te brengen. We staan immers achter het idee dat aan de basis ligt van de kwaliteitsdecreten.

Het is inderdaad niet gemakkelijk om met twee decreten te werken. Dit heeft niet alleen te maken met het verschil in karakter van de ministers of het verschil tussen autonome en gedeelde bevoegdheden, maar ook met verschillende visies op de instellingen, namelijk top down tegenover bottom up. Om de twee decreten te integreren, moeten we dus twee filosofieën in elkaar passen, wat niet gemakkelijk is. De stuurgroep werkt hier aan, en er werd al een eerste voorstel tot fusie voorgelegd. Dat wordt nu besproken. De verschillen tussen de beide ministers leven blijkbaar ook verder in hun administraties. Het is een hele klus om die twee op dezelfde lijn te brengen.

Hoe staat het nu met de concrete dossiers in de gezondheidszorg? Bij de ziekenhuizen zijn we bezig met de uitvoering van de eerste fase. Zij moesten hun kwaliteitshandboeken indienen vóór het einde van september van vorig jaar. Die werden door onze administratie beoordeeld. Bijzonder veel ziekenhuizen hebben daar terecht op gereageerd. Gezien de dynamiek van de kwaliteitsdecreten en het streven naar responsabilisering, mogen we toch verwachten dat de administratie daar in dezelfde geest mee omgaat.

Ondanks het feit dat die filosofie met de top van de administratie werd doorgepraat, is er echter toch nog een en ander misgelopen. De mensen die de kwaliteitshandboeken concreet moesten behandelen, zijn volgens de oude politieke cultuur te werk gegaan. De handboeken werden getoetst aan de instructies, en werden bijvoorbeeld al afgewezen als een van de pagina's niet was geparafereerd door de hoofdgeneesheer. Het resultaat is dat alle kwaliteitshandboeken werden afgekeurd. Dat is nefast voor de dynamiek die we op gang willen brengen, en voor de responsabiliseringsgedachte.

Intussen werd dit alles enigszins gecorrigeerd. De administratie heeft twee informatievergaderingen gehouden, een voor de ziekenhuizen en een voor de psychiatrische ziekenhuizen. De administratie heeft een en ander kunnen uitleggen en rechtzetten. Nu werd met de ziekenhuizen afgesproken om in een nieuwe sfeer te beginnen.

De kwaliteitshandboeken worden verder geoperationaliseerd. Dat moest tegen eind april klaar zijn. Die operationalisering zal op een andere manier worden bekeken. Met name de van bovenaf opge-

legde kwaliteitseis over het onthaal zal uit de evaluatie worden gelicht, omdat dit niet kwantitatief kan worden gemeten. Zoals ik hier aantoon, evalueren we voortdurend de hele procedure. We staan open voor de reacties vanuit het veld, en we proberen bij te sturen in functie van het grote doel om samen tot meer kwaliteit te komen in de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.

Voor de officiële rapportering van de evaluatie bevatten de verschillende decreten verschillende bepalingen. Het kwaliteitsdecreet Welzijn voorziet in een rapportering aan het parlement in juni. Dat zal dit jaar voor de eerste keer gebeuren. Daarbij zal uitgebreider worden ingegaan op wat al in deze nota staat.

Inzake gezondheid zegt het kwaliteitsdecreet dat de Vlaamse regering driejaarlijks aan het parlement een rapport moet voorleggen, waarin de evolutie van de gezondheidszorg in de verzorgingsvoorzieningen aan de hand van de kwaliteitsindicatoren wordt aangetoond. Dat is moeilijker, omdat de voorzieningen nog maar recent zijn gestart met het meten van de indicatoren. We zijn dus nog maar aan de nulmeting bezig, zodat nog geen evolutie kan worden weergegeven. Wel kunnen we bij het decretaal opgelegd verslag van de evaluatie van de welzijnssector een nota voegen over de stand van zaken in de gezondheidssector. Ik stel voor om dat dan ook te doen.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het was mijn bedoeling om te peilen naar de stand van zaken. Het is goed dat we daar in deze commissie nog op kunnen terugkomen, rekening houdend met alle nuances die u hebt aangebracht, om samen te beslissen hoe het nu verder moet.

Zelf ben ik ervan overtuigd dat er moet worden gestreefd naar een hoge mate van convergentie, zo niet een fusie, van de twee decreten. De aanzet daartoe is gegeven. Het is misschien interessant, en wellicht leerrijk, om de twee modellen een tijd naast elkaar te hanteren. We kijken met belangstelling uit naar de rapportering in juni, en we zullen daar graag aan meewerken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over eerstelijns telefonische hulpverlening en 24-urenpermanentie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Den Heuvel tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over eerstelijns telefonische hulpverlening en 24-urenpermanentie.

Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, er is een spijtige fout geslopen in mijn schriftelijke vraag. Dat is vermoedelijk gebeurd bij het overtypen. Waar 'Nederlandskundige allochtonen' staat, moet 'Nederlandsonkundige allochtonen' staan.

Met het decreet op het algemeen welzijnswerk heeft ook de telefonische hulpverlening een specifieke plaats en opdracht gekregen in het algemeen en specifiek welzijnswerk. Het is mijn overtuiging dat de functie van de teleonthaaldiensten, die een 24-urenpermanentie garanderen, verder moet worden uitgebouwd en versterkt. Daarbij moet speciale aandacht gaan naar het management van de voorzieningen, en naar de werving en ondersteuning van de vrijwilligers, waarop de organisatie, naast een aantal begeleiders, hoofdzakelijk steunt. De diensten moeten ook verder worden uitgebouwd voor crisisopvang.

De federatie van teleonthaaldiensten spreekt over 120.000 oproepen per jaar, die door ongeveer 500 vrijwilligers worden behandeld. Ik ben het met hen eens dat dat een bijzondere organisatie vergt. Ze hebben bovendien de opdracht om vooral aandacht te besteden aan de zelfmoordproblematiek, kindermishandeling en seksueel misbruik. Dat vraagt om een specifieke aanpak. De zelfmoordproblematiek vermindert niet. Het aantal geslaagde zelfmoorden stijgt, maar ook het aantal mensen dat er mee bezig is en erover wil praten.

In het verleden werd door de federatie van teleonthaaldiensten al aangegeven dat hun budget en de evolutie van hun subsidiëring niet in verhouding staan tot de evolutie van het totaalpakket van het algemeen welzijnswerk. Ze hebben de rekening gemaakt : tussen 1995 en 1999 is het totale budget van het algemeen welzijnswerk met 35 percent gestegen ; de subsidies van teleonthaal zijn daarentegen slechts met 8 percent gestegen. De teleonthaaldiensten hebben steeds de wens uitgedrukt om

over extra middelen te kunnen beschikken, omdat er absoluut een personeelsuitbreiding nodig is om hun werk nog goed te kunnen doen.

Teleonthaal werd gevraagd om in te spelen op twee nieuwe projecten. Het eerste is een project in Gent voor telefonische hulpverlening aan Nederlandsonkundige allochtonen. Het project verdient steun. In de welzijnssector bestaat de tendens om voor nieuwe problemen nieuwe voorzieningen in het leven te roepen. Nu echter kan een bestaande dienst worden uitgebouwd in functie van een andere doelgroep. Dat is waardevol.

Het tweede project is Deaftel, een systeem om doven en slechthorenden met de buitenwereld te laten communiceren. De ontwerper heeft teleonthaal ook gevraagd om het systeem te gebruiken, omdat op die manier doven en slechthorenden kunnen worden bereikt. Ik kan hier onmiddellijk twee voorbeelden bedenken van situaties waarin teleonthaal op deze vraag kan ingaan, maar het is natuurlijk de vraag of de diensten van teleonthaal op dit ogenblik over voldoende uitrusting beschikken om dat te doen. Een zeer concrete vraag is dan ook of er op korte termijn voorzien wordt in een personeelsuitbreiding en in managementsondersteuning, zodat teleonthaal de kans krijgt om mee te evolueren.

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Ik heb deze vraag al schriftelijk gesteld. Ik sluit me aan bij mevrouw Van Den Heuvel. Vooral de kwestie van de managementsondersteuning lijkt me zeer belangrijk. Tenslotte krijgen wij als volksvertegenwoordigers heel wat vragen uit verschillende diensten. Het is uiteraard een goede zaak dat zoveel mensen deze evoluties opvolgen, maar men mag niet vergeten dat zij van ons een gelijkaardige houding verwachten. Ik ben het dan ook eens met de verwachtingen die mevrouw Van Den Heuvel hier heeft geformuleerd.

Deaftel is een recent gelanceerde instelling die doven toelaat om via een modem toch te telefoneren. Het gaat hier blijkbaar om een zeer eenvoudig softwarepakket dat slechts een paar honderden franken kost. Dit eenvoudig instrument kan mijns inziens dan ook op een ruime schaal worden toegepast. Dit is ongetwijfeld zeer interessant voor de hulpverlening.

Mevrouw Van Den Heuvel heeft ook de Nederlandsonkundigen vermeld. Er zijn nog groepen mensen die vaak worden vergeten, zoals mensen

Janssens-Vanoppen

die een operatie aan de stembanden hebben ondergaan en mensen die om andere redenen moeilijk kunnen spreken. Zij kunnen met een geschreven boodschap bij al deze diensten terecht. Bij de inburgering van dit systeem zal een ruimere operationaliteit dan aanvankelijk gedacht, worden verkregen.

De betrokken diensten moeten dan wel over de nodige ondersteuning beschikken. De minister heeft de vraag naar managementsondersteuning zelf al onderschreven. Dit blijkt met de huidige begrotingsmiddelen echter moeilijk te kunnen. Ik ga ervan uit dat dit onderwerp bij toekomstige begrotingsbesprekingen nog aan bod zal komen, maar wil het hier toch al aanhalen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw Van Den Heuvel en mevrouw Janssens hebben gelijk. De begroting 2000 voorziet in heel wat meer middelen voor het algemeen welzijnswerk, maar niet specifiek voor teleonthaal. In het kader van de uitvoering van de resolutie over bijzondere jeugdbijstand komt die verhoging der middelen de laagdrempelige jeugdzorgverlening ten goede. Bij de begrotingscontrole zijn hier overigens nog wat middelen aan toegevoegd.

Er zijn tevens middelen bestemd voor de managementsondersteuning. Deze middelen zijn echter verbonden aan de fusieoperaties van de centra voor algemeen welzijnswerk. De diensten voor teleonthaal vallen hier enigszins buiten. Bovendien krijgen de onderbezette regio's een aanvulling, en zal Vlaanderen bij nadere contacten met het federale niveau zijn verantwoordelijkheid opnemen om iets te doen aan het hele pakket van het forensisch welzijnswerk.

Men kan stellen dat de evolutie van de subsidiëring van teleonthaal niet in verhouding is met de evolutie van het globaal budget van het algemeen welzijnswerk. Rekenkundig klopt dit ongetwijfeld, maar de centra voor algemeen welzijnswerk hebben in het kader van de reeds vermelde fusieoperaties de laatste jaren heel wat inspanningen geleverd. We komen nu de vroeger gemaakte afspraak na dat het voltooiën van die fusieoperaties zou gepaard gaan met een extra managementsondersteuning.

We hebben er tijdens de eerste maanden van deze legislatuur wel voor gezorgd dat de ondersteuning

voor het tot Ondersteuningscentrum voor het Algemeen Welzijnswerk omgedoopte Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, ook voor de teleonthaaldiensten geldt. Dat biedt deze diensten heel wat concrete voordelen. De stafmedewerkers van het OCAW zullen het kwaliteitsdecreet voor hen mee uitvoeren. Dit betekent dat ze op die manier toch van een bepaalde managementsondersteuning kunnen genieten.

Bovendien is sinds kort een niet-gereguleerde toelage van 850.000 frank toegekend. Deze middelen moeten vooral dienen om aan de bekendmaking van teleonthaal te werken, om een aantal moderne communicatiemiddelen aan te kopen en om de huidige software te vernieuwen.

De historisch gegroeide enveloppe was gunstiger voor teleonthaal dan voor de andere centra binnen het algemeen welzijnswerk. Men kan dan ook zeggen dat het hier om een terechte inhaalbeweging gaat. Dit betekent dat alle diensten nu weer op een gelijk niveau komen, en dat we de volgende jaren weer samen kunnen programmeren.

Ik ga nog even in op de verdere uitbouw van de diensten van teleonthaal. Er is nog steeds geen programmatie voor het algemeen welzijnswerk. In die programmatie is wel decretaal voorzien, maar de vorige regering heeft hier nooit werk van gemaakt. Het opstarten van een dergelijke programmatie is geenszins eenvoudig. Ik kan begrijpen dat de vorige regering zich in deze kwestie nogal aarzelend heeft opgesteld. Ik heb de administratie nu de opdracht gegeven om de uitwerking van die programmatie op te starten. Pas hierna kan op een gestructureerde manier met de centra voor algemeen welzijnswerk en de diensten voor teleonthaal over uitbreiding worden gepraat.

Mevrouw Van Den Heuvel heeft het ook over de telefonische opvang van en hulpverlening aan Nederlandsonkundige allochtonen gehad. Ik moet eerlijk toegeven dat niemand op mijn kabinet of binnen de administratie hiervan op de hoogte is. Mijns inziens gaat het hier om een louter lokaal Gents project.

Ik ben hier in principe niet tegen. Ik ben echter wel van mening dat men zoveel mogelijk een beroep moet doen op de beschikbare tolken. Een teleonthaalcentrale kan nooit over voldoende mensen beschikken om alle Nederlandsonkundigen in de eigen taal te helpen. Zeker in de grootsteden is het gamma aan talen veel te groot. Het lijkt me geen goede oplossing om de bestaande centrale tolkendiensten, waarop ook de OCMW's en andere hulp-

Vogels

verleners een beroep kunnen doen, uit te breiden naar de telefonische hulpverlening. Deze tolken-diensten worden momenteel al overbevraagd, vooral dan door de OCMW's en diensten die bij asielpcedures zijn betrokken.

Ik vrees bovendien dat teleonthaal dan ook heel wat vragen zou krijgen die niet zozeer op de psychologisch-sociale hulp zijn gericht, maar wel op de materiële hulp en de huisvesting. Dat is nu al het geval bij de bestaande onthaaltrajecten, die als doel hebben de mensen wegwijs te maken. De beschikbare mensen worden nu echter overspoeld met concrete, individuele hulpvragen inzake huurcontracten en huisvesting.

De vraag naar teleonthaalvoorzieningen voor anderstaligen is me momenteel niet bekend. Als deze vraag nog mocht opduiken, zal ik er op dat ogenblik op antwoorden. Het uitbreiden in die zin van de hulpverlening lijkt me echter te hoog gegrepen.

Deaftel is een commercieel bedrijf in de communicatiesector. Het gaat hier om een agent van Belgacom en Telenet. Deaftel verkoopt telefoonlijnen. Deaftel heeft interessante software ontwikkeld om doven die over een PC beschikken interactief te laten communiceren. De doven die hiervan gebruik maken, krijgen met andere woorden zowel de vraag als het antwoord op hun scherm te zien. De betrokken software is ongelooflijk goedkoop. De hardware is echter vrij duur.

Ik herinner me dat mevrouw De Martelaer al eens heeft gevraagd om die hardware via de lijst van de individuele bijstandsmiddelen van het Vlaams Fonds ter beschikking te stellen. Die mogelijkheid wordt momenteel onderzocht. Ik wil er echter op wijzen dat de spraaktechnologie zeer snel evolueert. Men zou in één computer verschillende softwarepakketten moeten plaatsen.

Dit betekent niet dat we bij de pakken blijven zitten. Er is een overleg opgestart tussen mijn kabinet, het kabinet van minister-president Dewael en de Vlaamse Infolijn, die nu reeds instaat voor Teletolk. Het is de bedoeling om de bestaande software en hardware verder uit te bouwen in het kader van de gesubsidieerde hulpverlening.

Ik kom nog even terug op de concrete vragen van mevrouw Van Den Heuvel. Wat de hardware betreft, zijn de diensten voldoende uitgerust om de nieuwe software te plaatsen. Ik verwijs hiervoor naar de niet-gesplitste toelage van 850.000 frank,

die precies voor de modernisering van de hardware is bedoeld.

De diensten beschikken niet over voldoende personeel. In een personeelsuitbreiding en in managementondersteuning is op dit ogenblik echter niet voorzien. Als we de betoelaging van de centra voor algemeen welzijnswerk, die een fusieoperatie achter de rug hebben, als een inhaaloperatie beschouwen, kunnen beide actoren in 2001 weer gelijk aan de meet vertrekken. Op het ogenblik dat de programmatie rond is, kunnen we de uitbouw van de teleonthaaldiensten en van de centra voor algemeen welzijnswerk stapsgewijs voortzetten.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de minister, ik wil verduidelijken dat het niet mijn bedoeling is om voor de Nederlandsonkundigen een nieuwe werking binnen teleonthaal op te starten. Het gaat hier om een project dat door het ICCM wordt uitgewerkt. Zij willen hiervoor met teleonthaal samenwerken, om zo hun knowhow in te kunnen brengen. Teleonthaal kan inderdaad niet in een tolk voorzien voor elke taalgroep. Het ICCM vraagt wel aan teleonthaal om voor de opleiding van de vrijwilligers voor dit specifieke project te zorgen. Dat is een heel andere invalshoek.

Ik ga er bovendien van uit dat de initiatiefnemers bij het lezen van uw antwoord inspanningen zullen leveren om hun project onder uw aandacht te brengen en om er alvast een grotere bekendheid aan te geven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het 'Huis van de Rechten en Gelijke Kansen van Mensen met een Handicap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Janssens tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het 'Huis van de Rechten en Gelijke Kansen van Mensen met een Handicap'.

Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : De inspiratie voor deze vraag is afkomstig van een e-mail die ik op 23 maart jongstleden heb ontvangen. In deze e-mail wordt aangekondigd dat minister Vogels wil voortbouwen aan de rechten en gelijke kansen van mensen met een handicap. Ze wil dat zeer concreet doen door dit jaar nog het 'Huis van de Rechten en Gelijke Kansen van Mensen met een Handicap' in de Koningstraat in Brussel te openen. Aan deze opening zou een prijskaartje hangen van maar liefst 13,5 miljoen frank. Ik was verbaasd en verrast door dit initiatief. Ik ben er ook niet onverdeeld gelukkig mee. Het roept meteen vragen bij me op over de inclusie, over de wenselijkheid en over de praktische invulling.

Mijn eerste vraag betreft dus de inclusiegedachte. Er was afgesproken dat we zouden afstappen van de aparte categoriale benadering. Alles zou worden ingepast in gemeenschappelijke, voor iedereen toegankelijke tehuizen en centra voor dienstbetoon. En dan komt er plots een apart huis voor mensen met een handicap. Hoe rijmt men dit met de inclusiegedachte ?

De regeerverklaring heeft het daarenboven over administratieve vereenvoudiging door de invoering van het ene loket op het lokale niveau. Toch dwingt men de mensen nu om naar Brussel te gaan. In Brussel bevindt zich ook al het Vlaams Fonds voor de Integratie van Personen met een Handicap. Ook dit fonds beschikt over een ombudsdienst en een vragenloket. Waarom dan nog dit nieuwe huis in de Koningstraat ? Hoe zal men de taken afbakenen ?

Mijn tweede reeks vragen betreft de wenselijkheid van het initiatief. De gebruikersorganisaties beweren dat zij geen vragende partij voor dit huis zijn. Zij vinden dat ze al behoorlijk georganiseerd zijn, zij het meestal in organisaties voor bepaalde deelgroepen. Dat is trouwens ook begrijpelijk : lotgenoten zoeken elkaar op, waardoor een organisatie zich kan specialiseren, en ervaring en deskundigheid kan verwerven. Zulke organisaties zijn met hun expertise het best geplaatst om concrete vragen op het terrein te beantwoorden.

Daarnaast wijzen de gebruikers erop dat ze nu al sterk geëngageerd zijn in ouderverenigingen, ondersteuning van lotgenoten, navorming, dienstverlening. Meestal zijn ze dan ook nog actief in koepelverenigingen. Zij vrezen dat het nieuwe appèl dat nu door het huis op hen wordt gedaan, er teveel aan is. Hoe moeten vrijwilligers dit allemaal blijven bolwerken ?

Ik vat mijn vragen nog even samen. Hoe past de minister dit nieuwe huis in in de huidige evolutie naar administratieve vereenvoudiging, waarbij de diensten naar de mensen toe gebracht worden ? Wie vraagt dit huis ? Hoe zal het werken ?

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Wat is de uiteindelijke bedoeling van dit huis ? Hoe ziet de minister de relatie tussen de werking van dit huis en de dienstverlening van het Vlaams Fonds ? Hoe past men de gebruikersorganisaties in in dit initiatief ? Zou het niet zinvoller zijn om de gebruikersorganisaties actiever te ondersteunen ? Wanneer moet het nieuwe huis operationeel zijn ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Deze vraag biedt me de kans om een aantal misverstanden uit de weg te ruimen. Het Huis voor de Gelijke Rechten bestaat al. Mijn voorganger, minister Grouwels, kocht het huis in de Koningstraat aan en bracht er RoSa in onder, het documentatiecentrum voor vrouwenstudies, dat erbarmelijk gehuisvest was en onmogelijk bij Amazone kon worden ondergebracht.

De vorige regering wilde de dienst voor toerisme onder hetzelfde dak herbergen, maar van dat idee zijn we afgestapt. In het Huis voor Gelijke Kansen zullen naast RoSa wel andere groeperingen een plaatsje vinden die met gelijke kansen bezig zijn. Ik denk aan de leeftijdsdiscriminatie, die ook een thema is binnen het gelijkekansenbeleid. Dit is dus precies een uiting van het inclusieve denken.

In de begroting 2000 werd 13,5 miljoen frank ingeschreven voor de ondersteuning van verenigingen van mensen met een handicap. Deze verenigingen worden immers dikwijls gevraagd als ervaringsdeskundigen, maar men vergeet dat het om vrijwilligers gaat die al hun vrije tijd opofferen. Het is niet de bedoeling dat dit bedrag verkaveld wordt tussen de verenigingen. Ik zag de strijd al oplaaien tussen groepen van experts en traditionele organisaties als KVG en VFG, die een verdeling van het bedrag zouden eisen volgens het ledenaantal. De 13,5 miljoen mocht geen grabbelton worden, we hadden geen zin in een zuilencompromis.

We hebben er dus voor gekozen om de middelen te besteden aan een gebruikersplatform. Dat past in de nieuwe visie op gehandicaptenbeleid, waarbij gehandicapten over een persoonlijk assistentiebudget beschikken. Dat zal wellicht resulteren in budgethoudersverenigingen, waar mensen met hun

Vogels

handicap en hun ouders van gedachten kunnen wisselen over budgetbeheer. Het is dus onze bedoeling om de gebruikers zeer nauw te betrekken bij het beleid en het beheer van de middelen.

Vanuit deze filosofie hebben we beslist om de 13,5 miljoen frank te verschuiven binnen het gelijkheidskansenbeleid en ze exclusief voor te behouden voor het gebruikersplatform. Het is niet de bedoeling dat we van bovenaf opleggen hoe dit alles concreet moet worden georganiseerd en gestructureerd. Daarover had vorige zaterdag een zeer boeiende hoorzitting plaats met een zeventigtal gebruikersverenigingen. Daar stond men achter het idee van een huis dat als gebruikersplatform fungeert. Men juichte ook toe dat er vanuit de emancipatiegedachte wordt vertrokken, en niet vanuit betutteling of hulpverlening.

Ik verheel u niet dat een aantal verenigingen, zoals de Vlaamse Vereniging voor Hulp aan Verstandelijk Gehandicapten, met vragen blijft zitten. Zij hebben nooit personele ondersteuning gehad, en hadden gehoopt dat er nu wat kruimels van de tafel zouden vallen. Toch staan ook zij achter de basisgedachte en zijn ze bereid om mee te werken.

Er werd dus afgesproken dat de sector zichzelf zal trachten te organiseren. Zoals in de gezondheidszorg een Vlaams patiëntenplatform groeide, wil men binnen de gehandicaptensector een gebruikersplatform tot stand laten komen. Dat platform zal dan de 13,5 miljoen frank beheren in functie van de ervaringsdeskundigheid die verenigingen inbrengen bij de emancipatorische hervorming van het gehandicaptenbeleid. Het Brusselse huis is dus geen kwestie van bakstenen. Het staat er al en het wil, als uiting van een inclusief en emancipatorisch gelijkerechtenbeleid, een onderdak bieden aan het gebruikersplatform.

Men stelde hier ook vragen over de relatie met het Vlaams Fonds. Beide zullen de deur voor elkaar moeten openzetten. Het Vlaams Fonds was trouwens mede-organisator van de hoorzitting van zaterdag. Hoe beide elkaar zuurstof kunnen toedienen, bleek zaterdag trouwens bij interventies over mobiliteit en gezinszorg. Het Vlaams Fonds kan wel onderhandelen met de NMBS en De Lijn, maar er groeit een steeds grotere vraag naar weekendvervoer in de rurale gebieden. Als de gehandicaptensector dit alleen moet organiseren, is de kostprijs veel te hoog. Als dit echter regionaal wordt geregeld samen met andere weinig mobiele

groepen, zoals ouderen, kan die prijs flink gedrukt worden.

Zo bestaat er binnen het Vlaams Fonds ook amper een uitgebouwde thuisverzorging. Moet daar dan weer een aparte gezinszorg voor gehandicapten voor in het leven worden geroepen? Mij lijkt het zinnvoller om dit open te trekken: de bestaande diensten voor gezinszorg staan klaar om ook de gehandicapten te bedienen, mits wat bijscholing.

Ik geloof dus zeker in deze nieuwe aanpak en ik ben blij dat een ruime waaier aan gehandicaptenverenigingen de mogelijkheden van deze aanpak beseft.

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Dat sommigen dat alsnog niet inzien, heeft waarschijnlijk te maken met een gebrek aan informatie. Ik ken RoSa, maar ik had er geen idee van dat het om hetzelfde huis en dezelfde uitbouw ging. Zo zie je maar dat communicatie en informatie heel belangrijk zijn.

Nieuwe initiatieven moeten kunnen, maar ik sta er wel sceptisch tegenover. Ik weet dat al heel wat gebruikersorganisaties zich hebben verenigd in een soort van platform, vooral voor de dingen die ze gemeenschappelijk kunnen aanpakken. Ik heb echter vragen bij de indrukwekkende grootte van dit platform. Het is te hopen dat dit een positief effect zal hebben op de praktische invulling. We zullen het wel vernemen van de basis.

Ik weet niet hoe de gebruikers werden benaderd om naar de hoorzitting te komen. Ik vernam toevallig dat ze heeft plaatsgevonden. We zullen dit laten groeien, maar het zal uit diverse hoeken kritisch worden gevolgd.

Minister Mieke Vogels : Dit is een moeilijke oefening, maar ze kan een dynamiek teweegbrengen die ons een grote stap kan vooruit helpen. Het omgekeerde zou zijn dat we een potje verdelen. Ik ben ervan overtuigd dat dit kritisch zal worden opgevolgd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de betekenis van het rapport van dr. Jan Peers over ‘Gezondheidszorg in België. Uitdagingen en opportuniteiten’

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de betekenis van het rapport van dr. Jan Peers over ‘Gezondheidszorg in België. Uitdagingen en opportuniteiten.’

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega’s, we hebben vermoedelijk allemaal het uitvoerige rapport ‘Gezondheidszorg in België. Uitdagingen en opportuniteiten’ ontvangen. Deze titel lijkt ambitieus, maar het gaat hier om een analyse. Deze instrumentele analyse heeft duidelijk beperkingen en geeft de indruk veeleer reactief dan proactief te zijn.

Het rapport bevat echter ook heel wat interessant materiaal, waar we mee kunnen werken. De federale minister tracht dat alvast te doen. In haar visietekst over gezondheidszorg en gezondheidszorg-verzekeringsbeleid neemt ze dit rapport in de inleiding als uitgangspunt op. Van daaruit definieert ze haar eigen uitgangspunten.

Bij het diagonaal doornemen van het rapport – ik heb het niet van A tot Z gelezen – kon ik hier en daar voor de gemeenschap relevante verwijzingen aantreffen. Mevrouw de minister, hebt u zelf relevante items uit het rapport gelicht als basis voor een overleg met uw federale collega ? Werd hierover al overlegd ? Zijn hier conclusies uit getrokken, en werden er beleidssuggesties gedaan ? Intussen denkt men op federaal niveau, met dit rapport als vertrekpunt, actief na over het gezondheidszorgbeleid. Hoe staat u tegenover dit rapport ?

De voorzitter : De heer Van Duppen heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega’s, ik sluit me graag aan bij de vraag van de heer Martens. Ik heb het rapport wel doorploegd, en dat viel niet mee. Ik heb er een aantal opmerkingen bij. Dit rapport is een goede staalkaart van de situatie in de Belgische gezondheidszorg. Ik mag dan ook hopen dat het volledig is, alhoewel ik dat betwijfel. Het pro-

bleem met dit rapport is dat het anekdotische overheerst op duidelijk omschreven visies.

Ik sluit me aan bij de opmerking van de heer Martens. Een massa zaken wordt hier terecht aan de kaak gesteld. De beste stropers zijn behoorlijk goede boswachters. Het is essentieel dat we voorstellen kunnen doen aan de federale overheid, aan uw diensten, en aan het Vlaams Parlement, om oplossingen te vinden op basis van een visie en met een planning op termijn. Ik heb het gevoel dat we nu in de lucht blijven trappelen.

De voorzitter : Mevrouw Van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Van Kessel : In de Senaat hebben we een uitvoerige toelichting gekregen bij dit rapport, en er werd een bespreking aan gewijd. Het is een boeiend rapport, alhoewel de aanbevelingen wat mager zijn.

Minister Vandenbroucke zegt geen nieuw initiatief te zullen nemen, maar de bestaande Hoge Gezondheidsraad in het Riziv een functie te zullen geven. Uit het rapport blijkt immers dat in het huidige gezondheidsbeleid alle keuzes impliciet worden gemaakt door het Riziv. We willen echter dat de samenleving en de democratische verantwoordelijken daar meer vat op krijgen. Als minister Vandenbroucke die opdracht wil toekennen aan de Hoge Gezondheidsraad, waar zitten dan de gemeenschappen ? We zitten duidelijk met een gedeelde bevoegdheid. Het orgaan mag zich dus niet louter situeren in het Riziv. Als gemeenschap moeten we daar expliciet onze zeg in kunnen hebben.

Ik bereid een initiatief terzake voor. U herinnert zich wellicht dat we graag minister Aelvoet hadden uitgenodigd om haar visie te kennen over de structurering van de eerste lijn. Dat kon toen niet. Eén van de mogelijkheden was toen een interparlementaire commissie, maar dat is een erg log orgaan. Ik heb dat ook al in de Senaat gezegd aan de minister van Sociale Zaken. We kennen het functioneren van een interparlementaire commissie niet, maar als we in de toekomst keuzes willen maken met betrekking tot de gezondheidszorg, dan moeten de gemeenschappen daar bij worden betrokken.

Waarom geen nieuw initiatief nemen voor een interparlementaire commissie, parallel met de interministeriële conferentie, waarvan minister Aelvoet zegt dat ze nu voldoende maturiteit heeft, wat u ook al hebt bevestigd ? We willen daar als parlementsleden graag aan meewerken. Zo een commissie kan zich vanuit de verschillende gemeenschap-

Van Kessel

pen bezighouden met de gezondheidszorg. Ik zie dit inderdaad wel op langere termijn.

Kortom, hoe staat u tegenover de Hoge Gezondheidsraad ? Misschien kunnen we later eens op dit rapport terugkomen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Ook ik heb het rapport niet uit het hoofd geleerd. Het gaat inderdaad om een analyse, een goede staalkaart van de gezondheidszorg in België op dit moment. Het rapport werd geschreven in opdracht van de federale overheid.

Het is frustrerend dat het preventiebeleid en de gezondheids promotie op geen enkele manier worden behandeld. Naast het feit dat we met een gedeelde bevoegdheid zitten, is er ook een grote scheefftrekking van de relatie tussen preventieve en curatieve gezondheidszorg en de middelen die daar naartoe gaan. Daarom vind ik het rapport wat mager.

Het is inderdaad zo dat de federale minister van Volksgezondheid een uitgewerkte tekst heeft gemaakt met voorstellen, gebaseerd op het rapport-Peers. Ze heeft daar begin april een nota over gemaakt. Die nota werd naar een aantal experts en naar de Vlaamse administratie Gezondheidszorg gestuurd, met de bedoeling een nota voor te bereiden. Speciale aandacht gaat daarbij naar de samenhang tussen Volksgezondheid en Sociale Zaken, in spelend op de te grote bevoegdheid van het Riziv om via de financieringsstromen de hele gezondheidszorg te structureren ; een versterking van de eerste lijn ; en, samenhangend met het eerste, een rigoureuze te hanteren programmatie van het voorzieningensysteem.

Daarnaast gaat ook speciale aandacht naar de uitbouw van netwerken en zorgcircuits, een humanresourcesbeleid in de gezondheidszorg, en de oprichting van een federaal instituut voor kwaliteitsbevordering in de gezondheidszorg voor Volksgezondheid op het federale niveau en het Riziv samen. Die punten werden ter bespreking aan de Vlaamse administratie voorgelegd, en worden ook in het geregelde interkabinettenoverleg verder uitgewerkt.

Er is dus overleg, maar dat zou inderdaad nog ruimer moeten zijn. Ook op federaal vlak zijn er gedeelde bevoegdheden tussen Volksgezondheid en Sociale Zaken. Als dit rapport wordt voorgelegd

aan de Hoge Raad binnen het Riziv, dan lopen we de kans dat het weer via de financieringsstromen gebeurt, en niet op basis van een algemeen conceptueel denken over de toekomstige gezondheidszorg.

Het zou goed zijn dat het Vlaams niveau een visie op de toekomstige gezondheidszorg geeft. Misschien kan de Vlaamse Gezondheidsraad daaromtrent een advies formuleren.

De voorzitter : We hebben onlangs, op eigen initiatief, een advies gegeven over de conceptnota van mevrouw Aelvoet. Dat werd aan iedereen bezorgd.

Minister Mieke Vogels : Dat kan mee worden betrokken in het verdere denken hierover. Samengevat is er dus overleg, maar waarschijnlijk nog niet genoeg. De frustraties zullen nog een tijdje blijven.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Samen met de andere sprekers wil ik benadrukken dat we dit niet mogen ondergaan. We moeten meer doen dan supporteren ; we moeten ons aan tafel wringen. Als deze vraag om uitleg daartoe kan bijdragen, dan heeft ze nut gehad.

We ambiëren zeker een geïntegreerd beleid, waarin preventie, behandeling en verzorging goed op elkaar zijn afgestemd. Daarom kan het niet anders dan dat de gemeenschappen mee aan tafel zitten. Ik pleit voor een alerte opstelling uwerzijds.

Ik verwijs naar wat tijdens de vorige zittingsperiode is goedgekeurd met betrekking tot de federalisering van de gezondheidszorg. Als het menens is, moeten we dit niet laten liggen, en erop anticiperen door nu al te zeggen dat we mee aan tafel willen zitten. We moeten dat doen om met de weinige middelen waarover we beschikken, een beter rendement te realiseren. Ik hoop dat deze vraag daartoe kan bijdragen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van het decreet op de buitenlandse adoptie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van het decreet op de buitenlandse adoptie.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het decreet dateert van 1997, de uitvoeringsbesluiten van 1998. We hebben toen een nieuw systeem voor de buitenlandse adoptie ingevoerd, als reactie op een aantal incidenten. Daarmee liepen we vooruit op de federale wetgeving.

Mevrouw de voorzitter, we hadden daar destijds enige meningsverschillen over. U vond dat we te snel gingen, en dat we moesten afwachten wat er op federaal niveau gebeurde. Ik wil die oude discussie echter niet oprakelen. Intussen heeft men immers ook op federaal niveau essentiële stappen gezet om te beantwoorden aan de verwachtingen die zijn verankerd in de conventie van Den Haag.

Die conventie moet nog steeds door ons worden geratificeerd. België schiet hier nog steeds tekort. Ik had het daarnet over 1997. Men mag niet vergeten dat dit verdrag toen al enkele jaren bestond. Ondertussen zijn we weer drie jaar verder, en heeft België het verdrag nog steeds niet geratificeerd.

We hebben toen wel een nieuwe procedure ontworpen. Alle democratische partijen waren het toen eens over de verbeteringen die deze nieuwe procedure inhield. De toenmalige regering werd in het najaar van 1995 door de heer Anciaux, die een aantal problemen had aangekaart, gestimuleerd om dit dossier bij prioriteit aan te pakken. Deze nieuwe procedure betekende het begin van de melding, registratie, voorbereidingen, gezinsevaluatie, gezinstoestemming en bemiddeling. Toen werd ook voor de toepasbaarheid van de zelfstandige adopties gekozen. Deze waren steeds al een gevoelig punt, en zijn dat tot op bepaalde hoogte tot op heden gebleven.

Mijns inziens betekende deze nieuwe procedure een stap vooruit. Als iemand het hier niet mee eens is, mag hij dat gerust zeggen. Ik zal me daar niet persoonlijk door gekwetst voelen. De procedure is tenslotte met de beste bedoelingen in het leven geroepen.

Dat neemt echter niet weg dat niet alle betrokkenen de procedure even positief ervaren. Mensen die voor een adoptie kiezen, hebben vaak al heel

wat beleefd en geprobeerd. Zij kunnen vaak niet op een natuurlijke wijze kinderen krijgen, zelfs niet als ze door onze zeer geavanceerde geneeskunde worden geholpen. De keuze voor adoptie gebeurt meestal pas na uitgebreide discussies tussen beide partners. Als uiteindelijk de stap wordt gezet om een kind te adopteren, wordt men vaak geconfronteerd met toestanden die als traag en weigerachtig worden omschreven.

Ik ben niet doof voor de kritiek van de mensen. Een aantal van die kritieken komt ongetwijfeld voort uit persoonlijke ervaringen, andere zijn gebaseerd op objectieve gegevens. Ik krijg geregeld brieven van mensen die mij bezweren dat het misschien allemaal mooi lijkt maar dat ze in de praktijk eigenaardige zaken beleven. Veel van die mensen sturen dan ook aan op een bijsturing van de huidige procedure. Misschien is nu het moment gekomen om te kijken wat die procedure waard is. De federale wetgeving wordt binnenkort immers aangepast.

Mevrouw de minister, wat is de stand van zaken ? Welke actoren spelen momenteel een rol bij adopties ? Ik denk dat twee instanties zich specifiek bezighouden met de voorbereiding en de vorming. Of zijn er meer ? Er waren vroeger ook een vijftal centra voor algemeen welzijnswerk die zich over de intakegesprekken ontfermden en de gezinstoestemming moesten voorbereiden. Is dat nog steeds zo ?

Hoeveel adopties vonden er in die drie jaar plaats ? Welke landen zijn hierbij betrokken ? Worden klachten geregistreerd en opgevolgd ? Waarover gaan die klachten ? Vormden die klachten reeds de basis van een evaluatie ? Zo neen, wordt een dergelijke evaluatie momenteel voorbereid ? Zo ja, welke lessen kunnen uit de resultaten worden getrokken ?

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Ik sluit me graag aan bij de inleiding van de heer Martens. Ik denk dat hij terecht een aantal zaken aanhaalt waarmee kandidaat-adoptieouders worden geconfronteerd. Het gaat inderdaad om traagheid en weigerachtigheid. Ik kan mezelf niet van de indruk ontdoen dat bij sommige voorafgaande onderzoeken een zekere vooringenomenheid ten opzichte van de kandidaat-adoptieouders een rol speelt. Ik leid dit af uit de verhalen die ik heb gehoord.

Vooraf de tijdsduur van de procedure wordt vaak aangeklaagd. Ik heb onlangs een brief gekregen

Janssens-Vanoppen

van ouders die de Vlaamse procedure hebben doorlopen en uiteindelijk een weigering hebben ontvangen. Zij hebben bij een Franstalige instelling aangeklopt en daar hebben ze hun zaak op een termijn van ongeveer een jaar rond gekregen.

Deze gang van zaken roept ernstige vragen op. Ernstige gesprekken met kandidaat-ouders blijven uiteraard belangrijk. Misbruiken moeten echter ten allen prijze worden vermeden. Men mag deze vrees echter niet veralgemenen. Het gaat immers vaak om koppels met een groot engagement, die al heel wat pogingen hebben ondernomen om ouder te worden. Men mag die mensen niet nodeloos pijnigen met bijkomende bevragingen. Mijns inziens is het de hoogste tijd voor een grondige evaluatie van deze procedure.

De voorzitter : De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen : Ook ik wil me bij de vragen van de heer Martens aansluiten. Ik begrijp wel niet helemaal wat hij bedoelt met die uitvoeringsperiode van drie jaar. Het decreet dateert van 20 oktober 1998. De uitvoeringsbesluiten zijn gepubliceerd op 19 december 1998. Op dat ogenblik is het decreet daadwerkelijk van kracht geworden. (*Opmerkingen van de heer Luc Martens*)

Ik ben alleszins vragende partij voor een evaluatie. Mevrouw Janssens heeft al aangehaald dat er klachten zijn over de selectie. De vragen die de kandidaat-adoptanten voorgeschoteld krijgen, wekken vaak ergernis op. Sommige van die vragen zijn nietszeggend, idioot en bijkomstig. Bovendien bevatten de vragenlijsten veel overbodige herhalingen.

De federale overheid werkt momenteel aan een nieuwe wet. Het ontwerp ligt nu voor advies bij de Raad van State. Deze wet zal wijzigingen aan het decreet noodzakelijk maken, zowel inzake het beginsel van de toelating als inzake de beroepsprocedure. Een beroep tegen een advies moet nu door een adviescommissie worden behandeld. Een beroep zal in de toekomst echter naar de jeugdrechter worden verwezen.

Zoals ik al zei, zijn wij vragende partij voor een evaluatie. Mevrouw de minister, wie zal deze evaluatie uitvoeren ? Wanneer zal deze plaatsvinden ? Hoe zal deze worden opgevat ? Het lijkt me in de omstandigheden zinvol om hier een aantal hoorzittingen over te organiseren met de partners die de

afgelopen jaren binnen het kader van dit decreet hebben gewerkt.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, ik heb nog een aanvullende vraag, die ik ook al aan uw voorganger heb gesteld. We hebben het hier steeds over de buitenlandse adoptie. Er bestaat echter ook zoiets als de binnenlandse adoptie. De begeleiding is hier minstens even belangrijk. Niet enkel het selecteren is van tel. Het verder begeleiden van adoptieouders en van de eventuele relatie met de natuurlijke ouders kan uitermate belangrijk zijn, zeker bij binnenlandse adopties. Heeft de minister hier al over nagedacht ? Werden hier al voorstellen voor uitgewerkt ?

De voorzitter : Voor de ratificatie van het voorliggende verdrag door Vlaanderen werd een voorstel van resolutie ingediend. Er gaat een groot moreel gezag uit van dit verdrag. Nu Vlaanderen over een eigen werking inzake adopties beschikt, lijkt me dat essentieel. Ik denk dat het parlement de regering met een grote eensgezindheid zal vragen om dit verdrag te ratificeren.

De werking van het decreet is aan heel wat kritiek onderhevig. Het probleem is echter dat het vaak om individuele gevallen gaat. Het is voor volksvertegenwoordigers zeer vervelend – om niet te zeggen onmogelijk – om daarop in te gaan. Wij zijn overigens ook geen experts die mensen moeten evalueren. Het gaat hier immers om zeer delicate dossiers. Ofschoon we ons niet mogen mengen in individuele gevallen, gaat het hier om vaak voorkomende problemen die om een politieke oplossing vragen.

Het valt me trouwens vaak op dat niet enkel de kandidaat-adoptanten, maar ook de welzijnswerkers zich vragen stellen bij de bestaande selecties. De welzijnswerkers zitten in een dubieuze relatie. Zij willen de mensen niet selecteren maar helpen. Ik ben blij dat de gerechtelijke wereld een ander spoor wil bewandelen. De bevoegde magistraten zullen op een onafhankelijke manier kunnen optreden. Zij zullen bovendien op een duidelijke procedure kunnen terugvallen.

Een ander gegeven dat me blijft verbazen, is dat mensen steeds hun negatief verslag blijven behouden, zelfs al hebben ze in beroep een positief advies gekregen. Sommige mensen moeten zich dus met een negatief verslag aanmelden, terwijl ze maar al te goed weten dat ze in beroep een positief advies hebben gekregen. Deze verdraaide situatie

Voorzitter

stoot die mensen uiteraard tegen de borst. Ik heb me ook al laten vertellen dat sommige hulpverleners hun houding inzake adviesverlening willen versoepelen omdat ze ervan uitgaan dat de mensen met een negatief advies later in beroep toch een positief advies krijgen.

Er zijn duidelijk heel wat problemen met de huidige procedure. Niemand heeft er echter problemen mee dat het kind centraal moet blijven staan en dat de ouders moeten worden geselecteerd. Deze delicate aangelegenheid moet alleszins met alle mogelijke rechtswaarborgen worden omringd. Men mag dit niet overlaten aan instanties die zich in de eerste plaats op hulpverlening richten. De federale initiatieven zullen ons binnenkort verplichten om de procedure bij te stellen. Mijn verwachtingen zijn alleszins hooggespannen.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : De adoptieprocedure is ongetwijfeld een der meest delicate dossiers waarmee ik al in aanraking ben gekomen. Ik heb zelf ook al brieven met schokkende verhalen ontvangen. Onlangs heb ik overigens de Vereniging van Adoptieouders ontvangen. Ook toen heb ik weer heel wat verhalen van betrokkenen gehoord.

De procedure moet alleszins worden bijgestuurd. Mijns inziens is het een goede zaak dat Vlaanderen het voortouw heeft genomen om de interlandelijke adoptie te organiseren en om een einde te stellen aan de wilde adoptie. Deze organisatie blijkt nu echter te bevoogdend en te betuttelend over te komen.

Concrete klachten komen via allerlei kanalen binnen. Zowel individuele parlementsliden als mijn kabinet of de diensten van Kind en Gezin ontvangen hier geregeld brieven over. In 1999 werden echter slechts vijf formele klachten ingediend. Mijns inziens durven mensen wiens procedure nog loopt, geen klacht in te dienen. Zij vrezen dat een klacht hun kansen op een goede afloop zal verkleinen. Van de vijf binnengekomen klachten hebben er vier betrekking op de werking van het evaluatieteam. Voor de rest werd er geklaagd over de procedure, over het functioneren van bepaalde medewerkers, over het verloop van de gesprekken en over de kostprijs van de interlandelijke adoptie.

Al deze klachten werden onderzocht en opgevolgd. Op basis van de ervaringen van de voorbije maanden heb ik een lijn kunnen trekken in de signalen

die me tot nu toe hebben bereikt. De getuigenissen van de meeste kandidaat-adoptanten bevatten immers een aantal constanten.

De door ons georganiseerde vorming en voorlichting wordt over het algemeen niet in vraag gesteld, en wordt zelfs meestal als positief ervaren. Dit geldt echter veel minder voor de gezinsevaluaties die in de polyvalente centra voor algemeen welzijnswerk plaatsvinden. Tijdens deze evaluaties bestuukt men de mensen op een betuttelende wijze met eindeloze vragenlijsten. Zo vraagt men mensen of ze voor hun huidige partner al een andere partner hebben gehad. Bovendien worden deze vragen vaak door uiterst jonge maatschappelijk werkers gesteld.

De mensen die de vragen moeten beantwoorden, proberen vaak al jarenlang een kind te krijgen. Ik kan die klachten dan ook goed begrijpen. Indien ik dergelijke vragen zou voorgeschoteld krijgen, zou ik de maatschappelijk werker in kwestie gewoon achter zijn bureau vandaan halen. (*Opmerkingen en gelach*)

Zoals ik al zei, gaat het hier tenslotte om mensen die op het moment van deze gezinsevaluatie al een heel proces hebben doorlopen. Deze mensen hebben vaak al lang geprobeerd om zelf kinderen te krijgen. Ze hebben in hun relatie al heel wat moeten doorstaan. Het kan niet dat ze op dat moment ook nog eens dergelijke vragen moeten beantwoorden. Dat moet wel tot problemen leiden.

De adoptiebemiddeling vormt een tweede probleemhaard. Het gaat dan specifiek om de tijdsduur, de kostprijs en de communicatieve aanpak. Sommige mensen krijgen achtereenvolgens te horen dat ze een week, een maand en twee maanden moeten wachten. De bemiddelaars beseffen blijkbaar onvoldoende hoe groot de lijdensweg en de psychologische druk van een dergelijke adoptieprocedure wel is.

Rekening houdend met deze bevindingen en met de federale initiatieven, heb ik dan ook besloten om een aanpassing van het adoptiedecreet voor te bereiden en dit te baseren op een uitgebreide gebruikerservaring. Vermits we slechts twee jaar actief zijn, is het mogelijk om iedereen die volgens de procedure een adoptie heeft opgestart, te laten ondervragen. Dat zal gebeuren door een onafhankelijk instituut, dat zowel gezinnen die een adoptieproces konden afronden, als degenen die hier nog mee bezig zijn, naar hun ervaringen zal polsen.

Vogels

Wij starten op dit ogenblik de procedure op, en schrijven een aanbesteding uit voor geïnteresseerde universitaire centra. Er werd aan de Vereniging van Adoptieouders duidelijk beloofd de onafhankelijkheid en anonimiteit van deze gebruikersenquête te waarborgen, zodat ze niet geremd zijn om hun ervaringen mee te delen.

Tevens werd er een audit van de erkende adoptiediensten gepland. Dit is nodig om hun plaats in het adoptiegebeuren af te bakenen en opnieuw in een federale context te plaatsen. Met beide evaluatieprocedures werd reeds een aanvang genomen. Ik voorzie dat ze tegen het jaareinde zullen zijn beëindigd.

Op die manier zullen de bouwstenen voor een nieuwe wetgeving voorhanden zijn, en kan naar een nieuwe invulling van het decreet worden gezocht. Indien het parlement hier een aantal hoorzittingen aan wil wijden, is dat uiteraard geen probleem, maar ik deel de mening van de voorzitter dat het hier een zeer emotionele materie betreft en dat het zeer moeilijk is emoties van feiten te onderscheiden.

Zowel de erkende adoptieorganisaties als de centra voor algemeen welzijnswerk die daarvoor erkend zijn, werden van onze plannen op de hoogte gebracht. Sommigen vinden ze wat bedreigend, maar daar is geen enkele reden toe.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik denk dat de voorgestelde stap noodzakelijk is. Met het belang van het kind voor ogen, heb ik geen enkel probleem met een bijsturing. Het zou goed zijn om het hele adoptiegebeuren in zowel binnenland als buitenland van nabij te bekijken.

Er zijn inzake dit thema nieuwe inzichten gegroeid. De mens heeft blijkbaar behoefte aan wortels, en moet het gevoel hebben deze wortels te kunnen onderzoeken. Een vijftiental jaar geleden erkende men dit fenomeen niet. Er kunnen heel wat drama's worden voorkomen door hier op een adequate wijze mee om te gaan. Ik pleit ervoor dit op een zo ruim mogelijke manier te doen.

Ik juich uw objectieve en wetenschappelijke aanpak toe. Kunnen wij van de resultaten van deze studie op de hoogte worden gebracht, zodat wij ze in het debat kunnen opnemen ?

Minister Mieke Vogels : Voor de binnenlandse adoptie zijn er problemen met onder meer de nazorg. Deze problemen behoeven dringend een oplossing. Door de federale evolutie vraagt op dit moment vooral de interlandelijke adoptie mijn aandacht. Voor de nazorg is er behoefte aan extra investeringen. Ouders klagen erover dat dit aspect dikwijls ontbreekt. Er moet dringend aan worden gewerkt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de oprichting van bemiddelingsdiensten rond omgangsregeling met kinderen in het kader van een echtscheiding.

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Vaerenbergh tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de oprichting van bemiddelingsdiensten rond omgangsregeling met kinderen in het kader van een echtscheiding.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Deze vraag werd me ingegeven naar aanleiding van het veiligheidsplan van de minister van Justitie. Een aantal Franstalige partijen hebben bedenkingen bij maatregelen die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen schijnen te behoren. Met de neutrale ontmoetingsruimten bevinden we ons nogmaals op het grensgebied van de verschillende bevoegdheden. Hulp en bijstand is immers per definitie een Vlaamse bevoegdheid.

Werd over dit initiatief met Vlaanderen overlegd ? We weten dat er met de maatschappelijke assistenten jeugdbijstand veel problemen rijzen, onder meer met de gelden die door justitie werden vrijgemaakt. Vlaanderen heeft in het verleden steeds een voortrekkersrol gespeeld om hulp en bijstand op een juiste manier voor de bevolking in te vullen.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : De vragen van de heer Van Vaerenbergh zijn terecht. Ik begrijp niet waarom justitie dit naar zich toe wil trekken. Er bestaat in Vlaanderen geen traditie om dit soort ontmoetingsruimten te creëren, wel is er de moge-

Merckx-Van Goey

lijkheid van begeleiding georganiseerd door het algemeen welzijnswerk. Het creëren van deze ontmoetingsruimten werd in het verleden vooral door de Franse Gemeenschap gefinancierd. Als het federale niveau iets naar zich toetrekt, wijst dit vaak op financiële noden aan Franstalige zijde. Voor hen waren deze ontmoetingsruimten blijkbaar prioritaire, en werden daar ruimte en middelen aan verbonden.

Heeft de minister hier weet van? Heeft Vlaanderen dit aangemoedigd? Met de aandacht voor scheidingsbemiddeling – ook reeds tijdens de vorige legislatuur – en specifiek de aandacht voor het bijdragen aan het welzijn van onze gezinnen en van onze kinderen voor ogen, hoop ik dat dit met eigen middelen kan worden ingevuld. Waarom wordt dit nu plots federaal ingevuld? Kent de minister hier de aanleiding voor?

De heer Frans De Cock : Iedereen erkent de nood aan dit soort initiatieven, los van de discussie over de bevoegdheden. Het initiatief van de federale minister van Justitie is een gelukkig initiatief. Dat belet niet dat de Vlaamse regering parallel of in overleg ook initiatieven neemt. De werking die nu is geïnitieerd maar nog onvoldoende is, kan op die manier worden aangezwengeld.

Nog niet alle regio's werden met ontmoetingsruimten bedeed, ik denk bijvoorbeeld aan het arrondissement Turnhout. Misschien kan de minister in overleg met de federale minister van Justitie een aantal initiatieven ontwikkelen. Het kan niet de bedoeling zijn om over bevoegdheden te debatteren, maar wel om de problemen op te lossen.

Mevrouw Veerle Declercq : Ik sluit mij aan bij de vraag om overleg te plegen, ook over andere punten van het veiligheidsplan. Zo kunnen we efficiënt werken.

De voorzitter : Deze diensten zijn nog zeer schaars. In Leuven bestaat zo een dienst. Het is moeilijk te begrijpen dat deze diensten met federaal geld worden gesubsidieerd, tot men kijkt naar de ontstaansgeschiedenis ervan. Zij zijn namelijk vaak ontstaan uit de praktijk in de parketten. Tijdens de weekenden moesten er kinderen worden opgevangen bij het parket of de politie. Zij zijn ontstaan in de justitiële sfeer. Daar moet dus geen probleem van worden gemaakt.

Deze diensten krijgen echter hoe langer hoe meer zelf problemen met justitie, omdat ze niet willen worden beschouwd als een verlengstuk ervan. Ze

willen bij de ouders niet de indruk wekken een soort vertegenwoordiger van de jeugdrechter te zijn om later te getuigen in gerechtelijke procedures. Zij willen inhoudelijk een duidelijke scheiding, terwijl ze territoriaal wel verankerd zitten in justitie. Dat moet echter niet op de spits worden gedreven.

Het lijkt me hier om bijstand aan personen te gaan, en kan dus indien mogelijk het best door Vlaanderen worden georganiseerd. We moeten er wel over waken om niet door een bevoegdheidsconflict tussen twee stoelen te vallen en zonder financiële middelen komen te zitten. Men is dus vragende partij voor overleg, vragende partij om vanuit Vlaanderen aan de kar te trekken, maar er is ook behoedzaamheid nodig om de werking te blijven verzekeren.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : De neutrale ontmoetingsruimten zijn een goede zaak. In het veiligheidsplan staat dat de federale minister van Justitie in elk gerechtelijk arrondissement zo een huis wil subsidiëren. Ook in de achtergebleven gebieden zullen dergelijke ruimten komen. In het kader van de nationale projecten – dader in zicht, slachtoffer in beeld, leerstraffen voor daders van seksueel misbruik – wordt melding gemaakt van 160 miljoen frank. Dit bedrag omhelst het geheel van de projecten en gaat niet enkel naar de neutrale ontmoetingsruimten.

In de ontmoetingsruimten komen cliënten terecht die in belangrijke mate door de gerechtelijke instanties worden doorverwezen. Er is een groot verschil tussen een doorverwijzing met of zonder onderling akkoord van de ouders. Er is soms een probleem met het bezoekrecht onder toezicht van gerechtelijke instanties. Bij de mensen die in de ontmoetingsruimten werken, ontstaat soms verwarring over enerzijds hun vertrouwensrelatie met de ouders en anderzijds het mogelijk afleggen van getuigenissen. Een aantal van deze ontmoetingsruimten wordt ook door de vertrouwensartsencentra benut in het kader van de kindermishandeling.

Sommige Vlaamse organisaties verwijzen blijkbaar door naar deze ruimten. Een deel van de taken van de ontmoetingsruimten behoren dus tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. Dit is een uitvloeisel van de Dutroux-affaire, waardoor op het federale vlak plots zeer veel middelen werden vrijgemaakt. Vlaanderen kon niet volgen en de federale middelen kwamen bijgevolg in de Vlaamse hulpverlening terecht.

Vogels

Wij voeren op dit moment intens overleg met het ministerie van Justitie om te zien of ook andere door justitie gesubsidieerde projecten tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoren. We willen ervoor zorgen dat hier transparantie is, en dat er een duidelijke taak- en bevoegdheidsafbakening wordt geformuleerd. Gelet op het feit dat de meeste projecten zich op een grensgebied bevinden, is het de bedoeling een samenwerkingsakkoord af te sluiten om zo de taken en de functie van het personeel duidelijk te omschrijven.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik wil nogmaals aandringen op voldoende overleg.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de begeleiding en de behandeling van daders van seksueel misbruik in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de begeleiding en de behandeling van daders van seksueel misbruik in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De heer Walter Vandenbossche : Mijn vraag gaat niet zozeer over het inhoudelijke als wel over het institutionele aspect van de begeleiding van seksueel delinquenten in het Brusselse. In de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie werd onlangs een samenwerkingsakkoord over deze problematiek goedgekeurd tussen de federale staat, de GGC en de Franse Gemeenschapscommissie of Cocof. Tevergeefs zocht ik naar een Vlaamse poot in dit geheel.

Mijn vraag luidt dan ook : bestaat er ook aan Vlaamse kant een samenwerkingsakkoord ? Hoe zal de minister beletten dat de VZW Steunpunt, die toch een hoofdrol speelt in dit beleid ten aanzien van seksueel delinquenten, een eenduidig Franstalige aangelegenheid zou worden ? De

Vlaamse belangen in Brussel moeten worden gevrijwaard, zonder dat in zo een delicate aangelegenheid het communautaire de bovenhand haalt. Hoe zal de minister dus inspelen op het akkoord dat de federale overheid sloot met GGC en Cocof ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Ik ben geen specialist in institutionele aangelegenheden, maar ik zal toch een duidelijk antwoord pogen te verschaffen. De Brusselse Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie heeft vorige week de Vlaamse en Franstalige gemeenschapsministers uitgenodigd voor een interessante bespreking.

Op 8 oktober 1998 werd tussen de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap een samenwerkingsakkoord gesloten inzake de begeleiding en behandeling van seksueel misbruik. Dit akkoord werd later bij wet en decreet goedgekeurd. Aangezien het hier om een gemeenschapsbevoegdheid gaat, is dit akkoord ook van toepassing op de Brusselse Vlamingen. Voor advisering en ondersteuning van Vlaamse cliënten kunnen de bevoegde diensten van Justitie en de door de Vlaamse Gemeenschap erkende centra voor algemeen welzijnswerk en voor geestelijke gezondheidszorg een beroep doen op het Vlaams steuncentrum dat in Antwerpen gevestigd is en gesubsidieerd wordt door het ministerie van Justitie.

Oorspronkelijk was er in twee steuncentra voorzien, een voor de Franse en een voor de Vlaamse Gemeenschap. Brussel eiste voor zichzelf een eigen steuncentrum, dit omdat justitie voor Brussel al een steuncentrum subsidieerde, namelijk het Crasc.

Aan de subsidies voor het Vlaamse steuncentrum – 13 miljoen frank – werd niet geraakt, maar van de subsidie voor het Waalse centrum werd een deel afgeleid naar dat Brusselse Crasc. Door de creatie van een apart steuncentrum voor de Franstalige Brusselaars werd een apart samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, de GGC en de Cocof noodzakelijk.

Uit dit alles moge duidelijk zijn dat er geen coördinatie hoeft te worden uitgebouwd tussen het steunpunt van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap. Voor de Vlaamse Brusselaars blijft de situatie immers onveranderd : zij kunnen een beroep doen op het ene gesubsidieerde Vlaamse steuncentrum in Antwerpen.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Ik kan niet anders dan ontgoocheld reageren op dit antwoord. Eens te meer staat Vlaanderen toe dat in deze sector eenduidig Franstalige initiatieven de dienst zullen uitmaken. Vlaanderen krijgt de kans om hierop in te spelen, maar grijpt die kans niet. Brussel wordt dus weer wat Frans. Nochtans verdient het Brussels Hoofdstedelijk Gewest volwaardige tweetaligheid en Vlaanderen moet zijn steentje daartoe bijdragen.

Minister Mieke Vogels : Aan de tweetaligheid wordt toch niet geraakt ?

De heer Walter Vandenbossche : Toch wel, aangezien de Brusselse Vlamingen zich naar Antwerpen moeten begeven.

Minister Mieke Vogels : Dat klopt niet. Het gaat hier over een steunpunt waar de centra voor algemeen welzijn en geestelijke gezondheidszorg en de justitiële diensten terecht kunnen. De individuele Brusselse Vlamingen hoeven niet naar Antwerpen, zij kunnen terecht bij de centra voor welzijnswerk op hun eigen grondgebied.

Er bestond echter de facto een Franstalig centrum in Brussel en dat heeft men een overlevingskans willen bieden door wat af te nemen van het Fransstalig steunpunt. We zouden in Vlaanderen een parallelle operatie kunnen doorvoeren, maar dat zou de kwaliteit van de dienstverlening niet ten goede komen. Het lijkt me beter om de middelen te bundelen in dat ene Antwerpse centrum, dat daarenboven door het federale justitiedepartement gefinancierd wordt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid van Kessel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de wijkgezondheidscentra

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw van Kessel tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de wijkgezondheidscentra.

Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel : De wijkgezondheidscentra zijn een manier om de eerstelijnszorg te structureren, een doelstelling die we terugvinden in de beleidsbrieven van de ministers Vogels en Aelvoet en die ook al terug te vinden was bij de vorige regeringen. Deze centra worden momenteel forfaitair gefinancierd binnen het Riziv via de conventie-techniek enerzijds en – voor wat hun infrastructuur betreft – door het VIPA-decreet.

De erkenning zelf van de centra is echter nergens wettelijk bekrachtigd. Nochtans mag het belang van deze centra niet worden onderschat : ze zorgen voor een gedeeltelijke forfaitarisering van de gezondheidszorg, ze brengen het preventieve en het curatieve aspect van de zorg dicht bij elkaar, en ze zorgen voor een verminderde consumptie op de tweede lijn. De erkenning blijft echter uit. Ik tracht zelf een wetsvoorstel uit te werken dat hieraan tegemoet komt.

Ik zit echter met een aantal vragen. Op welk niveau situeren de centra zich precies ? De heer Vandeurzen stelde hierover al een vraag in de Kamer, en uit het antwoord bleek dat de bevoegdheid om zulke centra te erkennen en reglementeren, helemaal niet duidelijk afgelijnd is.

De voorzitter : De heer Van Duppen heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen : Ik sluit me graag aan bij de zoektocht van mevrouw van Kessel. Ik wil aan haar analyse nog een detail toevoegen. Niet alleen is de consumptie van de patiënten in de eerste- en tweedelijns hulp beduidend lager. Bij patiënten die ingeschreven zijn in de wijkgezondheidscentra, valt de eigen bijdrage ook weg. Dat is niet onbelangrijk, aangezien volgens het eerder besproken rapport-Peers 25 percent van de kosten in de gezondheidszorg gedragen wordt door de patiënten zelf. Dat betekent een veel grotere toegankelijkheid.

Bent u bereid om in samenwerking met de leden van dit parlement te werken aan de verdere uitbouw van wijkgezondheidscentra ? Uitbouw betekent niet noodzakelijk dat alles onder één dak of binnen één gesloten structuur gebeurt. Ik denk bijvoorbeeld aan de mogelijkheid dat via de moderne communicatiemiddelen de verschillende gezondheidswerkers – huisartsen, kinesitherapeuten, paramedici – eenzelfde structuur vormen. De essentie van het rapport-Peers is dat de gezondheidssector in een heel speciaal iets uitmunt, namelijk dat de zorgverstrekkers de markt en verdeling van de inkomsten en de kosten bepalen. Ik denk dat daar iets aan gedaan kan worden.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Ik denk dat de wijkgezondheidscentra een belangrijk instrument zijn om de gezondheidssector vraaggestuurd te heroriënteren. De bevoegdheid hierover is een moeilijke kwestie. Ik ben het er met de federale minister van Volksgezondheid over eens dat best eerst een globaal concept wordt uitgetekend voor de eerstelijnsgezondheidszorg en voor de plaats van eventuele wijkgezondheidscentra. Daarna kunnen we over de bevoegdheden discussiëren.

In de concrete uitwerking van het globale concept zal in elk geval de mogelijkheid van multidisciplinaire samenwerking worden opgenomen. Of dit op de moderne wijze gebeurt, zoals de heer Van Duppen voorstelt, dan wel gesitueerd onder één dak, heeft nogal wat gevolgen voor het VIPA. De wijkgezondheidscentra staan immers pro forma onder de VIPA-reglementering. De wijkgezondheidscentra die beantwoorden aan de VIPA-reglementering, zijn witte raven. Uiteindelijk gebeurt de financiering nog steeds door het Riziv.

Als we verder gaan, moeten we zelf wijkgezondheidscentra financieren. Maar dit kan niet zonder overleg met de federale overheid. Het is dus het best om eerst met de federale overheid een akkoord te sluiten over de uitbouw van de eerstelijnsgezondheidszorg, vooraleer we zelf decretaal verwoorden hoe we dat zullen invullen.

Ik begrijp dat dit parlement wenst dat we op dat vlak vooruit gaan. Maar we zijn nog maar negen maanden bezig. Dus geef ons nog enkele maanden de tijd om tot een concept te komen voor die eerstelijns-hulp. We zullen dat aan dit parlement voorleggen, en daar nadien parlementaire initiatieven aan koppelen.

De voorzitter : Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Ik heb het gevoel dat we ook niet te lang meer mogen wachten met de erkenning van de wijkgezondheidscentra. Hoe moet ik uw antwoord in de tijd interpreteren ? Gaat het over een paar maanden, waarna wij de conceptnota van federaal minister Aelvoet kunnen bespreken ?

Minister Mieke Vogels : Het is dezelfde situatie bij de zorgcircuits en de netwerken. Dat is ook geen exclusieve federale bevoegdheid, maar ook zeker geen exclusieve Vlaamse bevoegdheid. Bij de psychiatrische netwerken is het residentiële federaal, de psychiatrische ziekenhuizen worden federaal gefinancierd. De centra voor geestelijke gezondheidszorg zijn daarentegen volledig Vlaams. Het federale niveau kan niet bepalen hoe die netwerken moeten samenwerken. Omgekeerd kan ook Vlaanderen die netwerken niet bepalen. Dat zullen we moeten uitklaren in onderling overleg, en via samenwerkingsovereenkomsten – en indien nodig wetten en decreten – vastleggen.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Is het multidisciplinaire niet doorslaggevend om te bepalen wie bevoegd is ?

Minister Mieke Vogels : Ik denk het niet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.55 uur.*
